

Meslek Yüksekokulu Sosyal Programlar Öğrencilerinin Bilgi Teknolojileri Kullanımlarına Yönelik Tutumları*

The Attitudes of Social Programs Students in Vocational High Schools Towards the Use of Information Technologies**

Emel BAHAR, Ferudun KAYA

ÖZ

Bilim ve teknolojideki yeniliklerin, eğitim sistemine ve iş süreçlerine kolayca adapte edilmesi ve benimsenmesi, bireylerin tutumlarına bağlıdır. Çalışmada, meslek yüksekokullarının sosyal programlarına kayıtlı öğrencilerin sınıf, üniversite, bölüm, cinsiyet, bilgisayar kullanma ve internet erişim olanakları gibi bağımsız değişkenler ile öğrencilerin bilgi teknolojilerine yönelik tutumları arasında ilişki olup olmadığının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Veriler, Çukurova, Mersin, Kırıkkale ve Abant İzzet Baysal Üniversite'lerine bağlı işletme, lojistik, pazarlama, turizm, muhasebe, büro yönetimi ve yönetici asistanlığı programlarına kayıtlı 884 öğrenciye anket uygulanarak elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, sosyal bilimler bölümlerinde okuyan öğrencilerin cinsiyetleri, okumakta oldukları program ve üniversite ile öğrencilerin bilgi teknolojilerine yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Bilgi teknolojileri, Meslek yüksekokulu öğrencileri, Tutum

ABSTRACT

Adaptation and internalization of innovations in science and technology, business processes and education system in an easy way depend on the attitudes of individuals. In the study, it is intended to determine whether there is a relationship between the arguments such as the subject, college, department, gender, computer usage, internet access facilities of the students' enrolled in social programs of vocational high school and their attitudes towards information technology, or not. The data were obtained by applying questionnaires to 884 students studying in business administration, logistics, marketing, tourism, accounting, Office management and executive assistance programs at Çukurova, Mersin, Kırıkkale and Abant İzzet Baysal Universities. As a result of the research, statistically significant relationships were determined between the attitudes of the students of social sciences toward information technology and their subject, college, department and gender.

Keywords: Information technologies, Vocational high school students, Attitude

GİRİŞ

Bilgi ve teknolojilerindeki hızlı değişim, iş dünyasındaki mevcut uygulamaların kısa sürede yetersiz kalmasına veya geçerliliğini yitirmesine neden olmaktadır. Her geçen gün yeni yöntem ve araçların iş süreçlerine dâhil edilmesi; işletme yönetimlerini insan kaynakları profilini buna göre belirlemeye zorlamaktadır.

Dolayısıyla, geleceğin nitelikli insan gücü kuşağını oluşturmayı amaçlayan üniversiteler de, bilgi ve teknolojilerini kolaylıkla kullanabilecek ve özümseyebilecek yeterlilikte öğrenciler yetiştirmek durumunda kalmaktadırlar. Eğitilerek bir mesleğe sahip olmanın ön koşulu öğrenim süresince akademik başarı göstermek, mesleği başarılı bir şekilde sürdürmenin koşulu

* Bu çalışma Uluslararası Yükseköğretim Kongresi'nde (27-29 Mayıs 2011, İstanbul, Türkiye) sözel bildiri olarak sunulmuştur.

** This study was presented as an oral presentation at the International Higher Education Congress (May 27-29, 2011, Istanbul, Turkey).

Emel BAHAR (✉)

Mersin Üniversitesi, Tarsus Meslek Yüksekokulu, Mersin, Türkiye
Mersin University, Tarsus Vocational High School, Mersin, Turkey
bahar_emel@hotmail.com

Ferudun KAYA

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Gerde Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Bolu, Türkiye
Abant İzzet Baysal University, Gerde School of Applied Sciences, Bolu, Turkey

Geliş Tarihi/Received : 24.06.2012

Kabul Tarihi/Accepted : 28.03.2013

ise mesleki becerileri, ilgi, bilgi ve nitelikleri kazanmak ve sürekli yenilemek için kendi kendine öğrenme ve değerlendirme yeteneklerini geliştirmektedir. Bu durum da, bilgi teknolojilerini kullanma yetkinliğine sahip olmak ve bunun için pozitif tutum geliştirmekle doğrudan ilişkili hale gelmiştir.

İçinde bulunduğumuz çağın en önemli özelliklerinden biri 'değişimdir'. Var olan bilgi ve teknolojiler, meslekler, iş tanımları, gereksinim duyulan beceriler, dolayısıyla gereksinim duyulan insan gücünün nitelikleri sürekli olarak değişmektedir. Ayrıca, günümüzde, değişimin sürekliliği ve hızı, eğitim kurumlarında kazandırılan bilgi ve becerilerin zaman içinde yetersiz kalmasına neden olmakta, bir başka deyişle yaşam boyu öğrenmeyi gerekli kılmaktadır (Akkoyunlu, 2008). Bireylere bilgi ve teknolojilerini kullanım konusunda beceriler kazandırılması ve yenilikleri benimsemek konusunda pozitif tutum geliştirilebilmesi yaşam boyu öğrenmenin gelişimini sağlayacaktır.

Türkiye'de ve tüm dünyada meslek yüksekokulları (MYO), çeşitli iş kollarına nitelikli insan gücü yetiştiren yükseköğretim kurumlarıdır. Gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerinin kalkınma süreçlerini hızlandıracak en etkili unsurlardan biri de mesleki ara elemanlardır. Ekonomideki bu tür insan kaynağı ihtiyacı her yıl artan sayıları ile meslek yüksekokullarınca karşılanmaktadır. Mesleki ara elemanlar; üst düzeyde alınmış stratejik yönetim kararlarının gerek üretim gerekse hizmet sektöründe gerçekleştirilirken, çıktılara en yakın uygulama rolü olan ekonomik faktörlerdir. Değişen şartlara uyum sağlayabilen, teknolojik uygulamaları kavrayabilen, üretken, çevresiyle iletişim kurabilen, ekip çalışması yapabilen mesleki bilgi ve beceriye sahip insan gücü bir ülkenin ilerlemesinde temel gücü oluşturmaktadır. İşte meslek yüksekokulları bu amaca hizmet edecek insan gücünü yetiştirmek için kurulmuş olan yükseköğretim kurumlarıdır. Günümüzde tüm dünyada yaşanmakta olan küresel rekabette Türkiye açısından sıklıkla dile getirilen sorunlardan birisi de mesleki alanda iyi eğitilmiş kalifiye işgücü ihtiyacıdır. Kalkınmakta olan ülkelerde, yetişmiş insan gücü yanında ara elemanlara da ihtiyaç duyulmakta olup, Türkiye'de bu görevi MYO'ları üstlenmiş bulunmaktadır. Bu bakımdan Türkiye'nin küresel rekabette yerini almasında MYO'larına önemli görevler düşmektedir (Erdem, 1999; Akyurt, 2009; İçli, 2007).

İnsana yatırım yapmanın yolu, son teknoloji ve eğitim tekniklerini kullanmaktan geçmektedir. Ancak, son yıllarda bilgi iletim ve bilgiye erişme teknolojisinin çok hızlı gelişme göstermesine karşılık, teknolojik gelişmelere en çabuk uyum sağlaması ve bu gelişimi yoğun şekilde günlük hayatta kullanması beklenen, eğitimin en üst noktası olarak kabul ettiğimiz üniversite öğrencilerinin bu teknolojiden yeterli derecede yararlanmadığı görülmektedir (Keskin & Ertuğrul, 2010). Diğer taraftan, kişilere bilgi teknolojilerine (BT) erişim olanakları sunmak, onların bu teknolojileri kullanmalarının tek başına garantisi olmayacaktır. Ayrıca, bireylerin bu teknolojileri kullanma yönünde bir eğilimlerinin de olması çağdaş yeniliklerin eğitim sisteminde kullanılmasına yönelik en önemli engeller arasında, öğretmen öğrenci gibi kullanıcıların ya da karar verme işlevi gören yöneticilerin olumsuz tutumları yer almaktadır (Bindak & Çelik, 2006; Deniz, 2005).

Bilgisayar destekli eğitimle ilgili makaleler incelendiğinde genel olarak; bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin başarılarını artırdığı, kavram yanlışlarını giderdiği ve bilgisayar kullanımına yönelik olumlu tutum geliştirdiği sonuçları çıkarılabilir (Keskin & Ertuğrul, 2010). Doğrudan gözlenemeyen bir değişken olan tutum, insan davranışlarını belirlemede etkilidir. Bu bakımdan tutumların ölçülmesi ya da tutum derecesinin bilinmesi birçok alanda istenen bir durumdur (Tezbaşaran, 1997).

Myers ve Halpin (2002), bilgisayar tutumunun kişinin bilgisayarları öğrenme ve onları kullanma konusundaki genel tavrı olarak tanımlamakta ve tutumun bilgisayarların benimsenmesinde önemli bir belirleyici olduğunu ifade etmektedir. Çünkü tutumlar, hem öğrencilerin bilgi teknolojilerini kabullenmelerini, hem de gelecekte iş yaşamlarında bilgisayar konusunda benimseyecekleri davranış tarzını etkileyen önemli bir unsurdur (Selwyn, 1997). Nitekim yapılan çalışmalar, BT'ne karşı pozitif tutuma sahip öğrencilerin BT ile ilgili becerileri daha çabuk edindiğini, aksine bilgisayarla ilgili tecrübeleri konusunda olumsuz düşüncelere sahip olan ve kaygı duyan öğrencilerin ise gerekli becerileri edinmelerinin daha zor olduğunu ortaya koymaktadır (Meelissen & Drent, 2008).

İlgili literatür incelendiğinde, öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik olumlu tutumları olduğunu gösteren araştırma bulguları mevcuttur. Seyrek (2010), yaptığı çalışmada BT tutumu ile ilgili olarak en çok ele alınan konuların; kaygı, fayda, kontrol, davranış, cinsiyet ve BT erişim düzeyi boyutunda olduğunu vurgulamıştır. Gerçek ve ark. (2006), Köse & Gezer (2006), Harmandar & Samancı'nın (2000) yaptıkları çalışmalarda, öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik olumlu tutumlarının olduğu ve cinsiyete göre farklı olmadığını gösteren bulgular mevcuttur. İnternet kullanımına yönelik olarak yapılan bir başka çalışmada (Zhang, 2007), kız ve erkek öğrencilerin internete yönelik tutumları bakımından anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Frantom, Green & Hoffman (2002), çocukların teknolojiye karşı tutumlarını inceledikleri çalışmalarında, ilgi, yetenek ve alternatif özellikler olmak üzere iki faktörlü ölçek elde etmişlerdir. İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin ölçekten aldıkları puanları karşılaştırıldığında, aralarında anlamlı farklar ortaya çıkarmıştır. Ayrıca tutum, cinsiyete göre de değişmektedir. Becker & Maunsaiyat (2002) yaptıkları çalışmada, Taylandlı öğrencilerin teknoloji kavramlarını ve tutumlarını inceleyerek; Amerikalı öğrencilerle kıyaslamış ve aralarında anlamlı farklılıklar tespit etmişlerdir. Bu farkların, eğitim sistemi ve kültürün farklılığından kaynaklandığını ileri sürmüşlerdir. Tsai, Lin & Tsai (2001) lise öğrencilerinin internete karşı tutumlarını ölçtümledikleri çalışmalarında, öğrencilerin cinsiyetleri ve farklı internet deneyim sürelerinin, onların tutumları üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığını bulmuşlardır. McCoy ve ark. (2001) aynı kampüste ki öğrencilerin bilgisayar kullanımı ve tutumu üzerinde cinsiyet farklılığının etkisini inceledikleri bir çalışmalarında, bütün öğrencilere dizüstü bilgisayar vererek bir teknoloji programı gerçekleştirmiştir. Tutumlar incelendiğinde, %73'ünün bilgisayarı sevdiği, %83'ünün bilgisayarın kampüs yaşamına bir etkisi olduğunu, %75'inin eğitim yaşamına yardımcı olduğunu ve %48'inin ise sosyal yaşamlarına yardımcı olduğunu düşündüklerini bulmuşlardır.

Köse, Gencer & Gezer (2007) tarafından meslek yüksekokulu öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada ise, öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik olumlu tutuma sahip oldukları, ancak erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre bilgisayar ve internet kullanımına yönelik daha olumlu tutum gösterdikleri sonucuna varmışlardır. Bilgisayara ve internet erişim olanağına sahip öğrenciler bilgisayar ve internet kullanımına yönelik daha olumlu tutum gösterirken, bu olanaklara sahip olmayanların tutumlarının olumsuz olduğu ve istatistiksel olarak da aralarında anlamlı bir farklılık bulunduğu tespit edilmiştir. Literatürde benzer sonuçların elde edildiği (İşman, Çağlar, Dabaj, Altınay, & Altınay, 2003a; İşman, Çağlar, Dabaj, Altınay, & Altınay, 2003b; Kahraman, Köse, & Kara, 2005) çalışmalar da mevcuttur.

Türkiye'deki MYO öğrencilerinin BT'ne yönelik tutumları konusunda yapılmış yeterince çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmanın amacı meslek yüksekokulu öğrencilerinden elde edilen verilere dayalı olarak, sosyal bilimler bölümlerine kayıtlı öğrencilerin BT'ne yönelik tutumlarının ne olduğunu ve bu tutumlarla ilişkili olabilecek bazı faktörleri ortaya koymaktır. Mezun olduktan sonra farklı sektörlerde ve pozisyonlarda çalışacak olan MYO öğrencilerinin bilgisayar teknolojilerine yönelik tutumlarının öğrenilmesi, öğretim programlarının yapılandırılmasına katkı sağlayacaktır.

YÖNTEM

Bu çalışma ile meslek yüksekokullarının sosyal programlarına kayıtlı öğrencilerin cinsiyeti, sınıfı, barınma yeri, kayıtlı oldukları üniversite ve bölüm gibi bağımsız değişkenler ile bilgisayar teknolojilerine yönelik tutumları arasında ilişki olup olmadığının test edilmesi amaçlanmıştır.

Veriler, öğrenciler ile yüz yüze görüşmek suretiyle yapılan anket uygulaması ile elde edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak kapalı uçlu soruların yer aldığı anket formu kullanılmıştır. Anket sonucu elde edilen veriler; SPSS istatistik programında araştırmanın amaçlarına göre oluşturulan dosyaya kodlanmıştır. Veriler, 2011 yılının ocak ayında tesadüf örnekleme yöntemi ile seçilen 1.020 kayıtlı (ana kütlelin yüzde 15'i) öğrenciye anket uygulanarak elde edilmiş, anketlerin 174'ü ön değerlendirme aşamasında yanıtlarının eksik ve hatalı olması nedeniyle değerlendirme dışı bırakılmıştır. Ön değerlendirme sonrası kalan anketlerden 884'ü (ana kütlelin yüzde 13'ü) ise analize uygun bulunmuştur.

Araştırma kapsamında; Çukurova, Mersin, Kırıkkale ve Abant İzzet Baysal Üniversite'lerine bağlı sekiz meslek yüksekokulunun işletme, lojistik, pazarlama, turizm, muhasebe, büro yönetimi ve yönetici asistanlığı programlarına kayıtlı 884 öğrenci yer almıştır. Ölçek, öğrencilerin BT'ne yönelik kendi görüşü, düşünce, fikir ve yapılarına dayanan ve tutumları ile ilişkili olan duyuşsal, bilişsel ve davranışsal durumlarını derecelendirerek ölçmeyi amaçlamaktadır. Anketin ilk bölümü öğrenci profilini ortaya çıkarmak amacıyla kendileri ve BT ile ilişkileri hakkında birtakım demografik sorular içermektedir. Demografik sorular arasında öğrencinin yaşı, cinsiyeti, sınıfı, kayıtlı olduğu üniversite ve bölümü gibi sorular bulunmaktadır. Ayrıca anket yapılan öğrencinin bilgisayarının olup olmadığı, kaldığı yerde internet erişimi bulunup bulunmadığı, haftada kaç saat bilgisayar kullandığı ve

bilgisayarı hangi amaçlar için ne kadar süreyle kullandığı gibi sorular da bulunmaktadır. Anketin ikinci bölümünde ise öğrencilerin BT'ne yönelik tutumlarını ölçmek üzere Selwyn (1997) tarafından kullanılan ve Seyrek (2010) tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Ölçme aracı, Likert tipi derecelendirme ölçeği olarak hazırlanmış ve beşli derecelendirme ile düzenlenmiştir. Buna göre; "(1) kesinlikle katılmıyorum, (2) katılmıyorum, (3) kararsızım, (4) katılıyorum ve (5) kesinlikle katılıyorum" seçeneklerinden oluşmaktadır. Veriler, istatistiksel yöntemler ile yüzde 95 anlamlılık seviyesinde değerlendirilerek açıklanmıştır.

Bulguların sayısal gösterimle özetlenmesi için betimleyici analiz, hazırlanan ölçeğin geçerlilik ve güvenilirliğini ölçmek için faktör analizi yapılmıştır. BT'ne karşı öğrencilerin tutum puanları; cinsiyet, sınıf, kayıtlı olunan üniversitenin ve bölümünün adı gibi çeşitli açılardan incelenmiştir. Bu amaçla öğrencilerin BT kullanımına yönelik tutumlarının puanı ile alt ölçek puanlarının cinsiyete göre değişip değişmediğini tespit etmek için t-testi yapılmıştır. Kayıtlı olunan üniversiteye, bölüme ve sınıfa göre öğrencilerin ölçek ve alt ölçeklerden almış oldukları puanlar arasında fark olup olmadığını tespit etmek için ANOVA testi uygulanmıştır. Öğrencilerin bilgisayar sahipliğinin ve internete erişim olanağının, BT'ne yönelik tutumları üzerindeki etkilerini görmek üzere regresyon analizi yapılmıştır.

BULGULAR

Betimsel Analiz

Araştırma kapsamında anket uygulanan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin bulguların frekans ve yüzde dağılımları Tablo 1'de verilmiştir.

Araştırma kapsamında anket uygulanan öğrencilerin bilgisayar sahipliği ve internet kullanımına ilişkin bulguların frekans ve yüzde dağılımları Tablo 2'de verilmiştir.

Bilgi Teknolojilerine Yönelik Tutumların Faktör Analizi

Değişkenler arasındaki ileri sürülen hipotezlerin varyans analizleri ile test edilmesinden önce, öğrencilerin BT'ne yönelik tutumlarını etkileyen faktörler ölçeğinin yapı geçerliliği ve maddelerin faktör yapısını tespit etmek amacıyla faktör analizinde, temel bileşenlere ayırma yöntemi ve verimax dönüştürmesi uygulanmıştır. Yapılan faktör analizi ile maddelerin yüklenme değerleri 0,50'nin ve öz değeri 1'den fazla olan toplam varyansın % 56,616'sını açıklayan anlamlı 4 boyut (faktör) elde edilmiştir. Barlett Küresellik testi ve KMO (Kaiser-Mayer-Olkin) uygunluk ölçütü sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

KMO uygunluk ölçütü (0,804), Barlett ve KMO testleri sonucunda verilerin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir (Sipahi, Yurtkoru & Çinko, 2006).

Faktör analizi sonucunda oluşan faktörler; BT Faydası, BT Kontrolü, BT Kaygısı ve BT'ne Yönelik Davranış olarak adlandırılmıştır. Verimax dönüşümü sonuçlarına göre gruplanan sorular, alınan cevaplara göre birleştirilerek güvenilirlik analizine tabi tutulmuştur. Güvenilirlik hesaplamaları yapılmış ve Cronbach α değerleri bulunmuştur. Hesaplamalar sonucunda sırasıyla alfa değeri 0,76, 0,75, 0,54 ve 0,48 olarak hesaplanmış ve yeterli güvenilirliğe sahip oldukları görülmüştür. Bu sonuçlar ışığında,

Tablo 1: Öğrencilerin Demografik Özellikleri ve Öğretim Durumları

		f	%			f	%
Cinsiyet	Erkek	444	50,2	Öğrenim gördüğü süre içinde ikamet ettiği yer	Kendi evimde	229	25,9
	Kadın	440	49,8		Devlet Yurdunda	233	26,4
Öğrenim Gördüğü Program	Büro Yönet. ve Yön. Asist	151	17,1		Özel yurttta	71	8,0
	Pazarlama	177	20,0		Arkadaşlar ile evde	145	16,4
	Muhasebe	211	23,9		Aile yanında	181	20,5
	İşletme	139	15,7		Otel. pansiyon ya da misafirhane	4	0,5
	Turizm	154	17,4		Akraba yanında	21	2,4
Lojistik	52	5,9					
Yaş	18 ve altı	52	5,9	Öğrenim Gördüğü Üniversite ve MYO		f	%
	19-22	692	78,3		Çukurova Üni. (Ceyhan MYO)	102	11,5
	23-26	110	12,4		Mersin Üni. (Sosyal Bilim. MYO)	177	20,0
	27-30	10	1,1		Çukurova Üni. (Adana MYO)	74	8,4
	31 ve üzeri	20	2,3		Kırıkkale Üni. (Kırıkkale ve Keskin MYO)	192	21,7
Sınıfı	1. sınıf	410	46,4		Mersin Üni. (Tarsus MYO)	163	18,4
	2. sınıf	453	51,2		Abant İzzet Baysal Üni. (Bolu ve Mudurnu)	176	19,9
	2 + yıl	21	2,4				
Toplam	884	100	Toplam	884	100		

her faktöre yüklenen soruların ortalamaları alınarak, her bir faktörü temsil edecek ve daha sonraki analizlerde kullanılmak üzere dört yeni faktör (değişken) oluşturulmuştur. Elde edilen faktörlerin faktör yükleri, öz değerleri, varyans yüzdeleri ve Cronbach's Alpha katsayıları Tablo 4'te verilmiştir.

Faktör analizi sonucu ortaya çıkan boyutlar ve bunların içerdiği alt değişkenler incelendiğinde; öğrencilerin BT'ne yönelik tutumlarda 4 faktörün etkisinde kaldığı gözlenmektedir. Birinci faktör 'BT'nin Faydası'dır. Kendi içinde 0,763 güvenilirliğe sahip olan bu faktör, toplam varyansın %17,699'unu açıklayan dört değişkenden meydana gelmektedir. Faktöre en büyük katkıyı 'bilgisayar daha verimli çalışmamıza yardımcı oluyor' değişkeni sağlamaktadır. İkinci faktör, 'BT'nin Kontrolü'dür. Kendi içinde 0,750 güvenilirliğe sahip olan bu faktör, toplam varyansın %16,335'ini açıklayan dört değişkenden meydana gelmektedir. Faktöre en büyük katkıyı, 'Sanırım bilgisayar hakkında bilmem gereken şeylerin çoğunu kendi kendime öğrenebilirim' değişkeni sağlamaktadır.

Üçüncü faktör 'BT'den yönelik Kaygı'dır. Kendi içinde 0,546 güvenilirliğe sahip olan üç değişkenden oluşan bu faktör, toplam varyansın %11,891'ini açıklamaktadır. Faktöre en yüksek katkıyı 'Bilgisayar kullanmamı gerektiren bir şey olduğunda, bilgisayara bir şekilde zarar verebilirim diye korkarım' değişkeni sağlamaktadır. Dördüncü faktör, 'BT'ne Yönelik Davranış'tır. Kendi içinde 0,488 güvenilirliğe sahip üç değişkenden oluşan bu faktör, toplam varyansın %10,692'ini açıklamaktadır. Faktöre en büyük katkıyı 'Okulda elimden geldiğince bilgisayar kullanmaktan kaçınırım' değişkeni sağlamaktadır.

Cinsiyet ile Bilgi Teknolojisine Yönelik Tutumlar Arasında İlişkinin Analizi

Öğrencilerin cinsiyeti ile bilgi teknolojilerine yönelik tutumları arasında bir ilişki olup olmadığını tespit edebilmek amacıyla, cinsiyet bağımsız değişken ve dört farklı bilgi teknolojilerine yönelik tutumların boyutları da bağımlı değişken olacak şekilde t-testi uygulanmış ve sonuçlar Tablo 5'te verilmiştir.

Analiz sonucunda bayan öğrencilerle erkek öğrenciler arasında BT'ne yönelik Kaygı bağımlı değişkeni açısından anlamlı bir farklılık görülmüştür. Ortalama skorlardan görüleceği gibi bayan öğrenciler kendilerini erkek öğrencilere göre BT konusunda daha çok kaygı duydukları bulgusuna ulaşmışlardır.

Bilgi Teknolojisine Yönelik Tutumlar ile Öğrencilerin Okuduğu Bölüm, Üniversite ve Sınıf Arasındaki İlişkinin Analizi

Farklı bölümlerde, üniversitelerde ve sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin BT'ne yönelik tutumlar arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını test etmek amacıyla bölümün, sınıfın ve üniversitenin bağımsız değişken, farklı bilgi teknolojileri yeterlik boyutlarının ise bağımlı değişken olduğu koşullarda ANOVA testi yapılmıştır. Farklı üniversitelerdeki ve MYO'lardaki öğrencilerin 'BT'nin Faydası', 'BT'nin Kontrolü', 'BT'ne Yönelik Kaygı' ve 'BT'ne Yönelik Davranış' bağlamında algıladıkları bilgi teknolojilerine yönelik tutumlar arasında anlamlı bir ilişki olduğu yapılan ANOVA testi sonucunda tespit edilmiştir. Öğrencilerin okuduğu sınıf ile bilgi teknolojilerine yönelik tutumlar arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Analiz bulguları Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin Bilgisayar Sahipliği ve İnternet Kullanımına İlişkin Bulgular

Kaç yıldır bilgisayar kullanmaktasınız?	Frekans	%
1 yıldan az	55	6,2
2-5 yıl arası	374	42,3
6-10 yıl arası	359	40,6
11-15 yıl arası	77	8,7
16 yıl ve üzeri	19	2,1
Kendinize ait bilgisayarınız var mı?	Frekans	%
Hayır	228	25,8
Evet PC	366	41,4
Evet Notebook	197	22,3
Evet (PC ve Notebook)	93	10,5
Bilgisayar erişim olanağınız?	Frekans	%
Çok Zayıf	27	3,1
Zayıf	47	5,3
Orta	253	28,6
İyi	265	30,0
Oldukça iyi	292	33,0
Toplam	884	100,0
Haftada kaç saat bilgisayar kullanmaktasınız?	Frekans	%
0-5	359	40,6
6-10	203	23,0
11-15	132	14,9
16-24	74	8,4
25 saat ve üzeri	116	13,1
İkamet ettiğiniz yerde internet erişimi var mı?	Frekans	%
Evet	589	66,6
Evet. ama yetersiz	128	14,5
Hayır	167	18,9
İnterneti kullandığınız mekânlar?	Frekans	%
Evde	563	63,7
İşyerinde	53	6,0
Okulda	29	3,3
İnternet kafe vb. yerlerde	209	23,6
Hiçbiri	30	3,4
Toplam	884	100,0

Bilgi Teknolojisi Yeterlik Boyutları ile Öğrencilerin Bilgisayar Sahipliği ve İnternet Kullanımı Arasındaki İlişkinin Analizi

Bilgi teknolojisi yeterlik boyutları ile öğrencilerin bilgisayar sahipliği ve internet erişim olanağı, bilgisayar kullanım süresi (yıl),

Tablo 3: Barlett Küresellik ve KMO Uygunluk Testi Sonuçları

Barlett Küresellik Testi;	
x ² istatistiği	2631,882
sd	91
anamlılık	0,000
<i>KMO Uygunluk Ölçütü</i>	0,804

haftalık bilgisayar kullanım süresi ve ikamet edilen yerde internet erişimi bağımsız değişkenleri arasında bir ilişki olup olmadığını görmek amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Analiz bulguları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7'ye göre öğrencilerin bilgisayar sahipliği ve internet erişim olanağı, bilgisayar kullanım süresi (yıl), haftalık bilgisayar kullanım süresi ve ikamet edilen yerde internet erişimi bağımsız değişkenleri ile BT'ne yönelik tutumları arasındaki ilişki ANOVA testi sonucunda tespit edilmiştir. Bilgisayar sahipliği, internet erişim olanağı, bilgisayar kullanım süresi ve haftalık bilgisayar kullanma süresi ile 'BT'nin Faydası', 'BT'nin Kontrolü' ve 'BT'ne Yönelik Kaygı' tutum boyutlarında ANOVA testi sonucunda anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Öğrencilerin interneti kullandığı mekânlar ve öğrencinin ikamet yerindeki internet erişimi ile 'BT'nin Kontrolü' ne yönelik tutum boyutunda ANOVA testi sonucunda anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Ortalama fark değerlerinden anlaşılacağı üzere öğrencilerin bilgisayar sahipliği, internet erişim olanağı, bilgisayar kullanım süresi, haftalık bilgisayar kullanma süresi arttıkça, BT'ne yönelik tutumlarında da pozitif yönde artış gözlenmektedir.

Bilgisayara Erişim Olanağı ile Bilgi Teknolojisine Yönelik Tutum Arasındaki İlişkisi

Öğrencilerin bilgisayara erişim olanağının, bilgi teknolojisine yönelik tutumları üzerindeki etkilerini görmek üzere BT ile ilgili tutumların bağımsız değişken, bilgisayara erişim olanağının ise bağımlı değişken olarak alındığı bir regresyon analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8'de, göre regresyon analizi anlamlı çıkmış ve belirlilik katsayısı R² 0,13 olarak tespit edilmiştir. Dolayısıyla bilgisayara erişim olanağı değişkeninin, BT'ne yönelik tutumdaki, tutum değişiminin %13'ünü açıkladığı görülmektedir. Tutum değişkenlerinden kontrol ve kaygının anlamlı olduğu görülmektedir. Tutum değişkenlerine ait β katsayılarından anlaşılacağı üzere bilgisayara erişim olanağı değişkeni artarken, kaygı değişkeninin negatif yönde arttığı, diğer yandan bilgisayara erişim oranı artarken, BT'ne yönelik kontrol düzeyinin de arttığı görülmektedir. Ayrıca bilgisayara erişim olanağının bağımlı değişken olarak alındığı bu regresyon analizinde kaygı ve kontrol değişkenlerinin etkilerinin daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

Bilgisayar Sahibi Olma ile Bilgi Teknolojisine Yönelik Tutum Arasındaki İlişkisi

Öğrencilerin bilgisayar sahibi olmasının, BT'ne yönelik tutumları üzerindeki etkilerini görmek üzere BT ile ilgili tutumların bağımsız değişkenler, bilgisayar sahipliği durumunun ise bağımlı

Tablo 4: Öğrencilerin Bilgi Teknolojilerine Yönelik Tutumlarının Faktör Yükleri

FAKTÖRLER	Faktör Yükleri	Öz Değer	Varyans %	Alpha Katsayısı
FAKTÖR 1: Bilgi Teknolojisinin Faydası		25,82	17,69	0,76
Bilgisayar daha verimli çalışmamıza yardımcı oluyor	0,829			
Bilgisayarda işimi yaparken harcamış olduğum ekstra çaba. buna değiyor	0,799			
Bilgisayarlar işlerimi daha iyi düzenlememe yardımcı oluyorlar	0,728			
Bilgisayar daha ilginç ve hayal gücü içeren işler yapmamı sağlıyor	0,607			
FAKTÖR 2: Bilgi Teknolojisinin Kontrolü		12,72	16,33	0,75
Sanırım bilgisayar hakkında bilmem gereken şeylerin çoğunu kendi kendime öğrenebilirim	0,788			
Bilgisayarda yapmak istediğim şeyi yapabiliyorum	0,706			
Bilgisayar kullanırken kontrol tamamen bendedir	0,699			
Bilgisayar kullanırken bir sorunla karşılaştığımda çoğu zaman bu sorunu bir şekilde çözerim	0,653			
FAKTÖR 3: Bilgi Teknolojisinde Kaygı		10,45	11,89	0,54
Bilgisayar kullanmamı gerektiren bir şey olduğunda. bilgisayara bir şekilde zarar verebilirim diye korkarım	0,755			
Bilgisayarlar konusunda kendimi rahat hissetmiyorum	0,705			
Düzeltemeyeceğim hatalar yaparım endişesiyle bilgisayar kullanmak konusunda tereddüt yaşarım	0,659			
FAKTÖR 4: Bilgi Teknolojisine Yönelik Davranış		7,61	10,69	0,48
Okulda elimden geldiğince bilgisayar kullanmaktan kaçınıyorum	0,816			
Okulda bilgisayarı sadece mecbur olduğumda (örneğin; hocalarım söylediğinde) kullanıyorum	0,713			
Bilgisayar kullanmayı gerektiren bir işte çalışmak istemem	0,539			
Açıklanan Toplam Varyans			56,61	

Verimax rotasyonlu temel bileşenler faktörlü analizi

KMO Örneklem Yeterliliği: 0.804 Bartlett Küresellik Testi; Ki kare 2631.882 sd:91, p değeri: 0,000

Tablo 5: Cinsiyet ile Bilgi Teknolojisine Yönelik Tutumlar Arasındaki İlişki

Cinsiyet	Bilgi Teknolojisinin Faydası		Bilgi Teknolojisinin Kontrolü		Bilgi Teknolojisinde Kaygı		Bilgi Teknolojisine Yönelik Davranış	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
n	444	440	444	440	444	440	444	440
$\bar{x}$	15,11	14,87	14,70	14,29	5,86	6,59	7,61	7,37
CC	3,66	3,34	3,72	3,02	2,57	2,77	2,75	2,70
σ	882		882		882		882	
t	1,007		1,823		- 4,021		1,292	
p	0,314		0,069		0,000		0,197	

değişken olarak alındığı bir regresyon analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9'da görüleceği üzere regresyon analizi anlamlı çıkmış ve belirlilik katsayısı R^2 0,05 olarak tespit edilmiştir. Dolayısıyla öğrencinin bilgisayar sahibi olması bağımlı değişkeninin, öğrencilerin BT'ne yönelik tutumlarının değişiminde %5'ini açıkladığı görülmektedir. Analiz sonucunda tutum değişkenlerinden kontrol ve kaygının anlamlı çıktığı bulgusuna ulaşılmıştır. Tutum değişkenlerine ait β katsayılarından anlaşılacağı üzere öğrencinin bilgisayar sahipliği değişkeni azalırken, kaygı değişkeninin negatif yönde arttığı, diğer taraftan bilgisayar sahipliği artarken, BT'ne yönelik kontrol düzeyinin de arttığı görülmektedir. Ayrıca öğrencinin bilgisayar sahibi olması bağımlı değişken olarak alındığı bu regresyon analizinde kaygı ve kontrol değişkenlerinin etkilerinin daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bilgi toplumunda yaşayan bireyler öğrendiklerini yaşama uygulama yanında, öğrenmeyi öğrenme becerisi ile yaşam boyu devam eden bir öğrenme süreci içindedirler. Bilgi toplumunu nitelendirmek için kullanılan 'öğrenen toplum' ("learning society") kavramı da bu gerçeğin bir yansımasıdır. Daha açık bir deyiş-

le bilgi toplumu 'kendini geliştiren' ve 'yaşam boyu öğrenme' becerilerine sahip bireylere gereksinim duymaktadır (Polat & Odabaş, 2008). Bilgi çağının öğrenen toplumunda, yaşam boyu öğrenme, yaşamın belli bir dönemine sıkıştırılmış eğitim ve öğrenme becerilerinin aksine, sürekli değişen koşullara uyum sağlama amacıyla her yerde ve bütün yaşam boyunca sürecek bir öğrenme sürecine işaret etmektedir. Yaşam boyu öğrenme aynı zamanda temel becerilerin güncellenmesi yoluyla kişilere yeni fırsatlar yaratabilme ve daha ileri düzeyde öğrenim olanakları sunma anlamına da gelmektedir (Soran, Akkoyunlu & Kavak, 2006).

İçinde bulunduğumuz zamanda işgücü piyasası ile meslek yüksekokulları arasında istihdam amaçlı birlikteliğin sağlanması, mesleki eğitimin modernizasyonu ve kalitesinin artırılması ve bu sayede de insan kaynaklarının gelişimine katkıda bulunmayı hedefleyen çalışmalara ağırlık verilmektedir. Ancak, iş dünyasının ve ülke ekonomisinin değişen ihtiyaçlarına paralel mesleki eğitim programları oluşturularak nitelikli insan gücü gelişimine katkıda bulunmaya yönelik çalışmaların sadece eğitim dünyası içinde başarılabilmesi mümkün değildir. Meslek yüksekokulu öğrencilerine; uluslararası düzeyde ve özellikle Avrupa Birliği içinde benimsenmiş yaşam boyu öğrenme alışkanlığı kazandır-

Tablo 6: Öğrencilerin Okuduğu Programlar, Sınıflar, Üniversiteler ile Öğrencilerin Bilgi Teknolojisine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki

Bağımsız Değişkenler	Bağımlı Değişkenler	n	Bilgi Teknolojisinin Faydası			Bilgi Teknolojisinin Kontrolü			Bilgi Teknolojisinde Kaygı			Bilgi Teknolojisine Yönelik Davranış		
			Ort.	F	p	Ort.	F	p	Ort.	F	p	Ort.	F	p
Okuduğu Program	Büro Yön.	151	15,45	2,50	0,029	14,51	0,440	0,820	6,18	1,796	0,111	6,98	2,08	0,066
	Pazarlama	177	15,00			14,58			6,07			7,41		
	Muhasebe	211	15,42			14,65			6,69			7,85		
	İşletme	139	14,68			14,12			6,02			7,48		
	Turizm	154	14,38			14,51			6,13			7,70		
	Lojistik	52	14,55			14,51			5,82			7,23		
Sınıf	1. Sınıf	410	15,05	0,12	0,884	14,65	1,45	0,234	6,25	1,065	0,345	7,50	0,593	0,553
	2. Sınıf	453	14,95			14,32			6,24			7,52		
	2 + Yıl	21	14,76			15,19			5,38			6,85		
Okuduğu Üniversite ve MYO	Çukurova (Ceyhan)	102	16,18	6,05	0,000	14,75	3,58	0,003	5,86	1,137	0,339	6,75	3,43	0,004
	Mersin (Sosyal Bilim)	177	14,18			14,16			6,31			7,46		
	Çukurova (Adana)	74	14,72			14,29			6,29			7,90		
	Kırıkkale	192	15,57			15,34			6,14			8,00		
	Mersin (Tarsus)	163	15,02			14,11			6,58			7,28		
	Abant İzzet Baysal	176	14,57			14,22			6,09			7,43		

Tablo 7: Öğrencilerin Bilgisayar Sahipliği ve Bilgisayar Kullanımı ile Bilgi Teknolojisine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki

Bağımsız Değişkenler	Bağımlı Değişkenler	n	Bilgi Teknolojisinin Faydası			Bilgi Teknolojisinin Kontrolü			Bilgi Teknolojisinde Kaygı			Bilgi Teknolojisine Yönelik Davranış		
			Ort.	F	p	Ort.	F	p	Ort.			Ort.	F	p
Bilgisayar Sahipliği	Hayır	228	14,42			13,49			6,99			7,52		
	Evet PC	366	15,12			14,91			6,10			7,48		
	Evet Notebook	197	14,97	4,44	0,004	14,08	18,71	0,000	5,99	10,55	0,000	7,56	0,161	0,923
	Evet (PC ve Notebook)	93	15,93			16,24			5,34			7,33		
İnternet erişim olanağı	Çok Zayıf	27	12,74			11,81			7,70			7,62		
	Zayıf	47	15,17			13,23			7,21			7,68		
	Orta	253	14,16	9,81	0,000	13,38	26,27	0,000	6,81	11,02	0,000	7,71	0,860	0,487
	İyi	265	15,24			14,62			5,98			7,45		
	Oldukça iyi	292	15,67			15,81			5,64			7,30		
İnterneti kullanılan mekânlar	Evde	563	15,00			14,76			6,07			7,61		
	İşyerinde	53	15,62			14,58			6,56			6,83		
	Okulda	29	15,82	1,33	0,257	13,82	3,46	0,008	6,93	1,80	0,125	7,03	1,381	0,239
	İnternet kafe vb.	209	14,79			13,80			6,34			7,44		
	Hiçbiri	30	14,26			14,96			6,96			7,20		
Bilgisayar Kullanım Süresi	1 yıldan az	55	13,41			12,20			8,23			7,85		
	2-5 yıl arası	374	14,86			13,96			6,48			7,40		
	6-10 yıl arası	359	15,23	4,66	0,001	15,10	15,27	0,000	5,68	13,27	0,000	7,37	1,735	0,140
	11-15 yıl arası	77	15,23			15,76			5,94			7,98		
	16 yıl ve üzeri	19	16,73			15,26			6,78			8,47		
Haftalık Bilgisayar Kullanma Süresi	0-5	359	14,44			13,63			6,77			7,58		
	6-10	203	15,24			14,59			6,15			7,68		
	11-15	132	15,07	4,57	0,001	14,86	14,73	0,000	5,86	7,57	0,000	7,16	1,546	0,187
	16-24	74	15,62			15,25			5,54			6,97		
	25 saat ve üzeri	116	15,77			16,13			5,54			7,58		
İkamet yerinde internet erişimi	Evet	589	15,18			14,76			6,08			7,46		
	Evet. ama yetersiz	128	14,54	2,64	0,071	13,94	5,22	0,006	6,46	2,66	0,070	7,35	0,839	0,433
	Hayır	167	14,67			14,01			6,56			7,73		

Tablo 8: Regresyon Analizi

Bağımlı değişken: Bilgisayara erişim olanağı					
	R: 0,360	R ² : 0,13	F: 32,738	Sd: 4,879	p<0,000
Bağımsız Değişkenler	B	Std. Hata	β	t	p
(Sabit)	2,92	0,209		14,01	0,000
BT Faydası	0,010	0,011	0,033	0,909	0,364
BT Kontrolü	0,084	0,011	0,276	7,516	0,000
BT Kaygısı	-0,061	0,013	-0,158	-4,830	0,000
BT'ne Yönelik Davranış	-0,010	0,012	-0,026	-0,804	0,422

Tablo 9: Regresyon Analizi

Bağımlı değişken: Öğrencinin bilgisayar sahibi olması					
	R: 0,225	R ² : 0,05	F: 11,758	sd: 4,879	p<0,000
Bağımsız Değişkenler	B	Std. Hata	β	t	p
(Sabit)	1,81	0,196		9,27	0,000
BT Faydası	0,010	0,010	0,037	0,98	0,32
BT Kontrolü	0,034	0,011	0,12	3,20	0,000
BT Kaygısı	-0,053	0,012	-0,15	-4,46	0,000
BT'ye Yönelik Davranış	0,007	0,011	0,019	0,57	0,56

mak ve girişimci yönlerini ortaya çıkarabilecek tutumlar geliştirmelerine katkıda bulunmak özel önem arz etmektedir. Bunun başarılabilmesi için de, bilgi ve teknolojilerini kullanabilme konusunda yetkinliğe ve olumlu tutuma sahip bireyler yetiştirmek, mesleki ve teknik eğitimin temel amacı olmalıdır.

Meslek yüksekokullarının sosyal programlarına kayıtlı öğrencilerin bilgisayar teknolojilerine yönelik tutumlarının tespit edilmesi amacı doğrultusunda, değişkenler arasındaki ileri sürülen hipotezlerin varyans analizleri ile test edilmesinden önce, öğrencilerin BT'ne yönelik tutum ölçeğinin yapı geçerliliği ve maddelerin faktör yapısını tespit etmek amacıyla faktör analizinde, temel bileşenlere ayırma yöntemi ve verimax dönüştürmesi uygulanmıştır. Faktör analizi sonucu ortaya çıkan boyutlar ve bunların içerdiği alt değişkenler incelendiğinde; öğrencilerin BT'ne yönelik tutumlar hakkında dört faktörün etkisinde kaldığı gözlenmektedir. Bu faktörler; BT'nin Faydası, BT Kontrolü, BT Kaygısı ve BT'ne Yönelik Davranış'tır.

Öğrencinin cinsiyeti ile BT'ne yönelik tutum arasında bir ilişki olup olmadığını test edebilmek amacıyla cinsiyet bağımsız değişkeni ve dört farklı BT'ne yönelik tutumların da bağımlı değişken olacak şekilde t-testleri yapılmıştır. Analiz sonucunda bayan öğrencilerle erkek öğrenciler arasında BT'de Kaygı bağımlı değişkeni açısından anlamlı bir farklılık görülmüştür. Ortalama skorlardan görüleceği gibi bayan öğrenciler kendilerini erkek öğrencilere göre BT konusunda daha çok kaygı duydukları bulgusuna ulaşmışlardır.

Farklı bölümlerdeki, üniversitelerdeki ve sınıflardaki öğrencilerin algıladıkları BT'ne yönelik tutumlar arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını test etmek amacıyla sınıfın, bölümün ve üniversitenin bağımsız değişken, farklı BT'ne yönelik tutumların ise bağımlı değişken olduğu koşullarda ANOVA testi yapılmıştır. ANOVA testi sonucunda öğrencilerin; kayıtlı oldukları üniversite ve bölüm ile BT'ne yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu bulgusu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin cinsiyetleri, okumakta oldukları program ve internete bağlanma sıklıkları ile BT'ne yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmıştır. Bayan öğrencilerin erkeklere göre, bilgisayarı olmayan öğrencilerin bilgisayar sahibi olanlara göre, BT'ne erişim olanakları düşük olan öğrencilerin erişim olanakları çok daha iyi olanlara göre, bilgisayar teknolojileri konusunda daha yüksek düzeyde kaygı taşıdıkları,

BT ile ilgi sorunları çözmede kendilerini daha zayıf hissettikleri ve algılanan BT'ne yönelik tutumlarının daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Farklı sınıflardaki öğrencilerin bilgisayar teknolojilerine karşı tutumları açısından ilişki olmadığı bulgusu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, meslek yüksekokullarına bağlı sosyal bilimler bölümleri öğrencilerinin eğitim ve mesleki gelişim amaçlı bilgi teknolojilerine yönelik tutumlarının günümüz iş dünyasının beklentilerini karşılayacak düzeyde olmadığı tespit edilmiştir. Oysa, içinde bulunduğumuz çağda işletmelerin rekabet avantajı sağlayabilmeleri açısından bilginin yaratılması ve hızlı, güvenli ve kolay bir şekilde aktarılması eskiye nazaran çok daha önem kazanmıştır. İş süreçleri mecrasının artık bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı sanal ofislerde gerçekleşmesinin yaygınlaşması, hemen hemen tüm sektörlerde istihdam edilecek çalışanlardan BT konusunda yetkinliğe sahip olmaları beklentisini doğurmaktadır. Bu nedenle, çoğunlukla ofis ortamında görev alacak MYO'larının sosyal bilimler bölümleri öğrencilerinin bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda beklenen yetkinliğe sahip olması gerekmektedir. Bilgisayar teknolojisinde yaşanan sürekli değişimleri de göz önüne alarak, bu okullarda bilgisayar teknolojisi altyapısının sağlanmasında, internet erişimli bilgisayar salonları veya odaları kurularak öğrencilerin kullanımına sunulmasında ve derslerin içeriklerinin değişim ve gelişmelere bağlı olarak güncelleştirmesinde büyük yarar görülmektedir. Ayrıca, öğretim elemanlarının, öğrencilerin (özellikle düşük BT erişim olanaklarına ve yüksek kaygı düzeyine sahip olan) bilgisayar teknolojisi deneyimlerini arttıracak seminer, proje vb çalışmalara ağırlık vermesi birincil çözümler arasında görülmektedir. Öğrencilerin bilgisayar tecrübeleri arttıkça BT'ne yönelik tutumları değişecek, dolayısıyla BT konusunda endişeleri azalıp bu teknolojileri kullanma konusunda kendilerine daha çok güven duydukları, BT'ne yönelik tutumları da olumlu yönde değişecektir. Bu bağlamda; öğrencilere derslerde ve ders dışı zamanlarda ne kadar çok uygulamalı çalışmalar yaptırılırsa, öğrencilerin BT'ne yönelik olumlu tutumlarında o derece artış gözlemlenecektir. Bu nedenle öğrencilerin BT üzerinden bilgiye erişimleri teşvik edilmeli, yönlendirilmelidir. Meslek yüksekokullarının yeniden yapılanmaya gidildiği şu günlerde, oluşturulacak ders programları ve içerikleri, öğrencilerin iş dünyasına entegrasyonunu sağlayacak öğrenme çıktılarını elde edecek şekilde dizayn edilebilmesi için uygun zaman ve zemini oluşturmaktadır.

Çalışma, anket yapılan üniversite ve bölümlerdeki öğrencileri temsil etmekle birlikte, diğer üniversitelerdeki sosyal program öğrencileri için yapılacak benzer araştırmalardan elde edilecek sonuçları bu çalışmanın bulguları ile kıyaslama faydası sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Akkoyunlu, B. (2008). *Bilgi Okuryazarlığı ve Yaşam Boyu Öğrenme*. Erişim: 10.03.2011, <http://ietc2008.home.anadolu.edu.tr/ietc2008/1b.doc>
- Akyurt, N. (2009). Meslek Yüksekokulları ve Marmara Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Genel Profili. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4(11).
- Becker, K.H. & Maunsaiyat, S. (2002). Thai students' Attitudes and Concepts of Technology. *Journal of Technology Education*, 13(2), 6-19.
- Bindak, R. & Çelik, C. (2006). Öğretmenler İçin Bilgisayar Tutum Ölçeğinin Güvenilirlik ve Geçerlik Çalışması. *Eğitim Araştırmaları*, 6 (22), 38-47.
- Deniz, L. (2005). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf ve Alan Öğretmenlerinin Bilgisayar Tutumları. *The Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 4(4), Article 22.
- Erdem, A. (1999). Meslek Yüksekokullarındaki Eğitimin Yeterliliği ve Kalite Güvencesi. *Mevzuat Dergisi*, (23).
- Frantom, C.G., Green, K.E. & Hoffman, E.R. (2002). Measure Development: The Children's Attitudes Toward Technology Scale (CATS). *Journal of Educational Computing Research*, 26(3), 249-263.
- Gerçek, C., Köseoğlu, P., Yılmaz, M. & Soran, H. (2006). Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Kullanımına Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (30), 130-139.
- Harmandar, M. & Samancı, O. (2000). *Eğitim Fakültesi Kimya Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Bilgisayara Yönelik Tutumları*. IV. Ulusal Fen Bilimleri Kongresi Kongre Kitabı (ss.686-688). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- İçli, G. (2007). İşletmelerin Meslek Yüksekokulu Mezunları ile İlgili Görüşleri ve Beklentileri. *Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, XXIII(2), 264.
- İşman, A., Çağlar, M., Dabaj, F., Altınay, Z. & Altınay, F. (2003a). *Attitudes of Students Toward Computers*. Proceedings of Third International Educational Technologies Symposium. 28-30 May, Eastern Mediterranean University Gazimağusa- Turkish Republic of Northern Cyprus.
- İşman, A., Çağlar, M., Dabaj, F., Altınay, Z. & Altınay, F. (2003b). *Attitudes of Students Toward Internet*. Proceedings of Third International Educational Technologies Symposium. 28-30 May, Eastern Mediterranean University Gazimağusa- Turkish Republic of Northern Cyprus.
- Kahraman, Ö., Köse, S. & Kara, İ. (2005). *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Branş Öğretmenlerin Bilgisayar Okuryazarlığı, Bilgisayara Karşı ve Bilgisayar Destekli Öğretime Karşı Tutum Araştırması*. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Kongre Kitabı (ss. 828-832). Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Keskin, N. & Ertuğrul, İ. (2010). Buldan MYO Büro Yönetimi Öğrencilerinin Bilgisayar Kullanımına Yönelik Tutumlarının Belirlenmesine İlişkin Alan Çalışması. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 3(59), 1-20.
- Köse, S. & Gezer, K. (2006). *Buldan (Denizli) İlçesi Lise Öğrencilerinin Bilgisayara Yönelik Tutumları*. Buldan Sempozyumunda sunulmuş sözlü bildiri. Pamukkale Üniversitesi, T.C. Buldan Kaymakamlığı, Buldan Belediyesi, Denizli.
- Köse, S., Gencer, A.S. & Gezer, K. (2007). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Bilgisayar ve İnternet Kullanımına Yönelik Tutumları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (21), 44-54.
- McCoy, L.P., Heafner, T.L., Burdick, M.G. & Nagle, L.M. (2001). *Gender Differences in Computer Use and Attitudes on A ubiquitous Computing Campus*. Paper presented in April 10-14, 2001, at the Annual Meeting of the American Educational Research Association, Seattle, WA.
- Meelissen, M.R. M. & Drent, M. (2008). Gender Differences in Computer Attitudes: Does the School Matter? *Computers in Human Behavior*, 24(3), 969-985.
- Myers, J.M., & Halpin, R. (2002). Teachers' Attitudes and Use of Multimedia Technology in the Classroom: Constructivist-based Professional Development Training for School Districts. *Journal of Computing in Teacher Education*, 18(4), 133-140.
- Polat, C. & Odabaş, H. (2008). *Bilgi Toplumunda Yaşam Boyu Öğrenmenin Anahtarı: Bilgi Okuryazarlığı*. Küreselleşme, Demokratikleşme ve Türkiye Uluslararası Sempozyumu Bildiri Kitabı, 27-30 March 2008, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Selwyn, N. (1997). Students' Attitudes Toward Computers: Validation of a Computer Attitude Scale for 16-19 Education. *Computers & Education*, 28(1), 35-41.
- Seyrek, İ.H. (2010). İşletme Bölümü Öğrencilerinin Bilgi Teknolojilerine Yönelik Tutumları ve Yeterlik Düzeyleri. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 387-406.
- Sipahi, B., Yurtkoru, E. S., & Çinko, M. (2006). *Sosyal Bilimlerde SPSS'le Veri*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Soran, H., Akkoyunlu, B. & Kavak, Y. (2006). Yaşam Boyu Öğrenme Becerileri ve Eğitimcilerin Eğitimi Programı: Hacettepe Üniversitesi Örneği. *H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, (30), 201-210.
- Tsai, C.C., Lin, S.S.J. & Tsai, M.J. (2001). Developing an Internet Attitude Scale for High School Students. *Computers and Education*, 37(1), 41-51.
- Tezbaşaran, A. (1997). *Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayını.
- Zhang, Y. (2007). Development and Validation of an Internet Use Attitude Scale. *Computers & Education*, 49(2), 243-253.